

Pytania za 2 punkty

1. Wymień trzy podstawowe zadania bibliotek?

Odp.

- ✓ gromadzenie i opracowywanie zbiorów
- ✓ przechowywanie zbiorów
- ✓ udostępnianie zbiorów
- ✓ zaspokajanie naszych potrzeb poznawczych, informacyjnych, naukowych, edukacyjnych i rekreacyjnych
- ✓ upowszechnianie dorobku myśli ludzkiej
- ✓ współdziałanie w rozwoju kulturalnym, naukowym i ekonomicznym.

2. Dlaczego Biblioteka Narodowa zaliczana jest do grona bibliotek uniwersalnych?

Odp.

Ponieważ gromadzi zbiory ze wszystkich dziedzin nauki.

3. Proszę podać nazwę najstarszej biblioteki uniwersyteckiej działającej w Polsce.

Odp.

Biblioteka Jagiellońska w Krakowie, od XIV w.

4. Proszę wymienić cztery podstawowe funkcje Biblioteki Narodowej?

Odp.

- ✓ gromadzi dorobek piśmienniczy Polski
- ✓ prowadzi bibliografię narodową
- ✓ koordynuje działalność wszystkich bibliotek w Polsce
- ✓ prowadzi działalność naukową i informacyjną.

5. Co to jest sygnatura?

Odp.

Sygnatura to symbol oznaczający miejsce, w którym znajduje się dana książka w bibliotece.

6. Co oznacza skrót UKD?

Odp.

Uniwersalna Klasyfikacja Dziesiętna.

7. Wymień trzy najcenniejsze średniowieczne zabytki języka polskiego

Odp.

- ✓ Bogurodzica
- ✓ Kazania Gnieźnieńskie
- ✓ Kazania świętokrzyskie
- ✓ Psalterz Floriański
- ✓ Biblia Królowej Zofii
- ✓ Kodeks Baltazara Bohema
- ✓ Graduał Olbrachta
- ✓ Psalterz Puławski
- ✓ Mszał Erazma Ciołka.

8. Gdzie odbyły się pierwsze targi księgarskie?

Odp.

Frankfurt nad Menem.

9. Na czym polegało nowatorstwo Gutenberga?

Odp.

Opracował metodę odlewania czcionek ruchomych z metalowej matrycy.

10. W jakim polskim mieście znajduje się 42-wersowa Biblia Gutenberga?

Odp.

W Pelplinie.

11. Z czego wyrabiano pergamin?

Odp.

Ze wszystkich rodzajów skór, najczęściej używano skór cielęcych, owczych, kozich.

12. Jak nazywał się twórca systemu pisma punktowego (dotykowego) dla niewidomych?

Odp.

Louis Braille.

13. Wymień podstawowe elementy budowy fizycznej książki.

Odp.

- ✓ grzbiet
- ✓ obwoluta
- ✓ okładka
- ✓ wklejka
- ✓ trzon (blok).

14. W pierwotnej komunikacji międzyludzkiej stosowano różnego rodzaju znaki, sygnały wizualne i dźwiękowe. Niektóre typy sygnałów komunikacyjnych przetrwały do dziś. Podaj przynajmniej jeden przykład ich wykorzystania.

Odp.

- ✓ węzełek na chusteczce dla pamięci
- ✓ sygnały świetlne
- ✓ sygnały dźwiękowe np. bicie w dzwony.

15. Wymień trzy znane ci rodzaje opraw.

Odp.

- ✓ oprawy złotnicze lub ołtarzowe
- ✓ oprawy klejnotowe
- ✓ oprawy emaliowane
- ✓ oprawy kopertowe
- ✓ oprawy sakowe
- ✓ oprawy mnisze
- ✓ oprawy romańskie
- ✓ oprawy gotyckie
- ✓ oprawy orientalne.

16. Kto był założycielem pierwszej biblioteki publicznej w Polsce?

Odp.

Józef Andrzej Załuski.

17. Z jakiej części rośliny papirusa wyrabiano materiał piśmienniczy?

Odp.

Z łodygi rośliny zwanej Pagrus cyperus, która rosła dziko w dolinie Nilu.

18. Które miasto uważane jest za kolebkę XVI wiecznego drukarstwa polskiego?

Odp.

Kraków.

Pytania za 3 punkty

1. Proszę dokonać krótkiej charakterystyki bibliotek fachowych.

Odp.

Biblioteki fachowe istnieją w zakładach pracy, a ich księgozbiór zależy od potrzeb i specyfiki zakładu i jego pracowników. Takie biblioteki gromadzą przede wszystkim dokumenty związane z określoną działalnością produkcyjną: książki naukowe i popularnonaukowe, normy i patenty, literaturę firmową i czasopisma fachowe.

2. Wskaż różnice występujące między kartoteką zagadnieniową, a katalogiem bibliotecznym.

Odp.

- ✓ kartoteka gromadzi opisy aktualnych materiałów, przydatne czytelnikom. Katalog rejestruje wyłącznie materiały z zasobów biblioteki;
- ✓ kartoteki mogą zawierać informacje o dokumentach, których biblioteka nie posiada, a katalogi biblioteczne nie.

3. Jakie książki nazywamy inkunabulami i czym się one charakteryzują?

Odp.

Inkunabuły są to druki wydane do 1500 roku włącznie. Pochodziły z początkowego stadium rozwoju topografii (łac. Incunabula – powijaki, początek). Ich cecha jest zależność od rękopisu. Drukarze starali się możliwie najdokładniej naśladować kodeksy rękopiśmiennicze stanowiące wzorzec i punkt odniesienia wszelkich porównań.

4. Jak była różnica między bibliofilem a miłośnikiem książek?

Odp.

Bibliofil patrzył na książkę jako na dzieło sztuki

Miłośnik książki łączył troskę o piękną formę z celowym doбором i dbałością o poprawność tekstu. W ich ujęciu książki powinny być przede wszystkim użyteczne i wykorzystywane.

Książkę zacytaną cenili wyżej niż nietkniętą.

5. Co to jest kolofon?

Odp.

W starych drukach dane dotyczące utworu umieszczone na końcu książki, w pewnym sensie odpowiednik dzisiejszej metryki książki.

6. Jak nazywał się jeden z pierwszych drukarzy krakowskich, który rozwinął stałą działalność drukarską?

Odp.

Jan Haller.

7. Jaka jest różnica między majuskułą a minuskułą?

Odp.

Majuskuła najstarsze pismo łacińskie złożone z samych dużych liter i używane przy napisach na kamieniu lub w metalu. Od majuskuły wywodzą się nowożytnie duże litery zwane po drukarsku wersalikami.

Minuskuła pismo łacińskie złożone z małych liter, z którego poprzez minuskułę karolińską, i późniejszą tzw. Renesansową wywodzi się pismo obecne. Minuskułami nazywa się nadal małe litery zwane w drukarstwie tekstowymi.

8. Jak nazywał się współnik Gutenberga?

Odp.

Jan Faust.

9. Co jest godłem drukarzy?

Odp.

Gryf trzymający w swych szponach półkoliste tampony obciążone skórą.

10. Z czego zasłynął Kallimach z Kyreny?

Odp.

Był twórcą pierwszego katalogu działowego Biblioteki Aleksandryjskiej zwanego Pinakes.

11. Podaj tytuł dzieła wydrukowanego przez Jakuba Korweyego w 1492 roku w Malborku.

Odp.

Żywot Świętej Doroty patronki Prus.

12. W którym wieku papier dotarł do Polski?

Odp.

W XIV-XV wieku.

13. Kiedy i w jaki sposób dotarły do Polski pierwsze księgi?

Odp.

Zostały przywiezione do Polski przez duchownych przybyłych z Czech w orszaku Dąbrowki po przyjęciu przez Mieszka I chrztu (966 r).

14. Starożytni Egipcjanie uważali, że pismo pochodzi od bogów. Jak nazywał się i jak był przedstawiany bóg uznawany przez nich za wynalazcę pisma a także za opiekuna pisarzy?

Odp.

Thot ukazywany jako ibis lub pawian, niekiedy też jako mężczyzna z głową ibisa.

15. Który z władców polskich posiadał niezwykle cenną kolekcję ksiąg?

Odp.

Zygmunt August.

16. Jaka była najpopularniejsza forma książki w starożytności i gdzie się ona wykształciła?

Odp.

Zwój papirusowy, Egipt.

17. Który z wielkich uczonych greckich wprowadził do swej słynnej szkoły zasadę czytania jako obowiązkowego elementu pracy naukowej?

Odp.

Arystoteles.

18. Przy końcu epoki starożytnej wykrystalizowały się podstawowe elementy kultury książki. Wymień trzy z nich.

Odp.

- ✓ wypracowano różne systemy pism w tym pisma ideograficzne, wyrazowe, alfabetyczne
- ✓ powstały najważniejsze formy książkowe: zwój, kodeks
- ✓ ustalono zasadniczy warsztat filologiczny, pisarski, wydawniczy
- ✓ istniały zróżnicowane typy bibliotek: świątynne, pałacowe, szkolne, publiczne, fundacyjne
- ✓ opracowano zasady organizacji bibliotek i dokumentacji bibliotecznej (katalogi)
- ✓ istniało zapotrzebowanie na książki.